

Slovenský mliekarenský zväz oficiálne oslávil výročie

Slovenský mliekarenský zväz bol založený ako prvá samosprávna organizácia v decembri 1990 a zaregistrovaný v januári 1991, takže je dnes najstarším funkčným združením v poľnohospodárskej a potravinárskej samospráve.

Zväz bol založený na pevných zásadách a jasných princípoch vzájomnej spolupráce, komunikácie, odbornosti a spoločných cieľoch. Na jeho čele sa za toto dlhé obdobie vystriedalo 11 výnimočných ľudí, odborníkov a manažérov, viacerí aj 2 volebné obdobia. Počas týchto rokov Slovenský mliekarenský zväz tvorili predovšetkým ľudia - odborníci, oddaní svojej práci pre rozvoj jednotlivých mliekarní a mliekarenskeho priemyslu, ktorí obetavo a nezištne pracovali aj v prospech spoločných cieľov, reprezentovaných samosprávnou organizáciou. Svoju prácu brali ako poslanie a im patrí naša vďaka.

Ak by sme činnosť zväzu delili na desaťročia, tak každé toto obdobie malo svoje charakteristické znaky.

Deväťdesiate roky minulého storočia boli obdobím, kedy sa tvorili najvýznamnejšie koncepčné, legislatívne a regulačné opatrenia na úrovni Slovenska. Dominovali úlohy súvisiace s reštrukturalizáciou odvetvia, začalo sa prejavovať trhové prostredie, náklady boli vyššie ako trhové ceny, výroba mlieka klesla na polovicu, dotácie sa výrazne znížili a ochrana domáceho trhu sa ukazovala ako nedostatočná. Príprava na vstup Slovenska do Európskej únie si vyžiadala vysoké investície do mliekarenskeho priemyslu a toto obdobie predznamenalo ďalšie štrukturálne zmeny vedúce ku koncentrácii a zmene vlastníckych štruktúr vstupom viacerých zahraničných spoločností do slovenských mliekarní.

Roky po zmene milénia boli rokmi prispôsobovania sa platnosti legislatívy EÚ, vplyvu voľného pohybu tovaru zvyšovaním dovozov a postupnému nástupu obchodných reťazcov. Napriek relatívne silnej regulácii trhu s mliekom na úrovni EÚ odvetvie prvovýroby a spracovania mlieka prekonalo

vážnu krízu v roku 2009, po ktorej výroba mlieka na Slovensku klesla o 13 %. Významne poklesla aj spotreba mlieka a mliečnych výrobkov na úroveň 152 kg na osobu a rok a preto Slovenský mliekarenský zväz spolu so Slovenským zväzom prvovýrobcov mlieka založili v roku 2008 Mliečny fond, do ktorého pre účely propagácie prispievajú slovenskí prvovýrobcovia a spracovatelia mlieka dodnes. Za obdobie 18 rokov oba zväzy do Mliečneho fondu vyzbierali viac ako 8,5 mil. EUR, ktoré využili na komunikáciu so slovenským spotrebiteľom a ktoré viedli k zvýšeniu spotreby na viac ako 191 kg na osobu a rok.

Druhú dekádu 21. storočia možno označiť ako obdobie hľadanie rovnováhy v dodávateľsko-odberateľskom reťazci a prekonanie druhej mliečnej krízy v roku 2016. Napriek nedostatočným finančným prostriedkom na investície mliekarenský priemysel expandoval, inovoval a hľadal nové odbytové trhy, pričom podstúpil certifikáciu na export do Číny, Južnej Kórei a do Ruskej federácie. V týchto procesoch mal zväz nezastupiteľné miesto a poskytoval svojim členom výraznú pomoc.

Dvadsať rokov boli poznačené významnými krízami, ale poukázali na to, že poľnohospodárstvo a potravinárstvo majú rozhodujúce postavenie v národnom hospodárstve. Mliekarenský priemysel má jedinečné postavenie v tom, že spracúva všetku na Slovensku vyrobenú surovinu a tak vyrobená pridaná hodnota ostáva doma. Avšak aj mliekarenský sektor sa nevyhol energetickej kríze, rastúcej inflácii a výraznému nárastu výrobných nákladov. Vpád ochorenia COVID 19 a otvorenie vojny na Ukrajine završila slintačka a krívačka a preverila akcieschopnosť a úroveň spolupráce tak štátnych orgánov, ako aj samotných chovateľov a spracovateľov. S vďakou musíme konštatovať, že tento nápor sektor zvládol a dnes bilancujeme výrobu mlieka na úrovni minulých rokov.

Slovenský mliekarenský zväz je členom Európskej mliekarenskej asociácie, úzko spolupracuje s Českomoravským svazom mlékarenským a so Slovenským zväzom prvovýrobcov mlieka. Zväz je tiež členom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory a Potravinárskej komory Slovenska, v rámci ktorých sa podieľa na formovaní rozvoja slovenského poľnohospodárstva a potravinárstva, najmä v oblasti prípravy a hodnotenia strategických, legislatívnych a regulačných opatrení na národnej a medzinárodnej úrovni.

Pre Slovenský mliekarenský zväz je hlavnou axiomou spolupráca. Aj preto počas 35 rokov svojej existencie doteraz odolal rôznym krízam i odborným sporom, ale najmä je jeho prácu vidieť v mnohých odborných dokumentoch, koncepcných zámeroch a funkčných agropotravinárskych štruktúrach. Sme presvedčení, že Slovenský mliekarenský zväz je dostatočne silný a zrelý na zvládnutie všetkých výziev aj v budúcnosti.

Slovenský mliekarenský zväz oslávil svoje 35. výročie založenia spoločenským stretnutím v stredu 4. marca 2026 v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave za účasti aj mnohých dlhoročných pracovníkov mliekarenského priemyslu, zástupcov štátnej správy, samosprávy, vedy, výskumu a školstva, ako aj partnerov a priateľov z Českomoravského svazu mlékarenského.

FOTO: Slovenský mliekarenský zväz